

videre Bekjendtgjørelse tjenstlig melde, at det begjærte Samtykke herved meddeles."

¹⁷/₇₆. Der meddeltes en Kommunikation af en Skrivelse fra Indenrigsministeriet til Stiftamtet af 17. Febr., hvorved Ministeriet for sit Vedkommende approberer Taxationen for 1875 vedkommende Exercerpladserne. (Jfr. Mødet 27 Jan.)

³¹/₇₆. Foranlediget ved et Andragende fra 21 Grundejere i Nørsgade og Ølsens Vej om at erholde disse Gader brolagte og oplyste ved Byens Foranstaltning, havde Bejudvalget, hvis Erklæring var bleven begjært, udtalt, at Nørsgade ikke er bleven afgravet, som af Byraadet forlangt, efter et Stigningsforhold af 1 Alen paa 24 Alen, hvorfor det kun kan henstille Andragendet til Byraadets Afgjørelse.

Man vedtog at indhente Erklæring fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse ogsaa m. H. t. Fortsættelsen af Teglgaastræde. (Se Mødet 16. Marts.)

⁴²/₇₆. I Henhold til en Indstilling fra Brolægningssudvalget bifaldt man, at følgende Gader brolægges eller ombrolægges, nemlig: Rannifegade, Revet fra Skolegade til Brogades østre Side, Havnegades Fortov, Teglgaastrædes Fortsættelse og Garvergydens Udvidelse langs dens vestre Side, ligesom man endvidere vedtog, at Ombrolægningen af Windegade sker, saasnart tidligere approberede Brolægningssarbejder ere udførte.

⁴⁵/₇₆. Fra Havneudvalget var modtaget Havnens Regnskab for 1875.

Man valgte Seiersen og Holm til kritisk at gennemgaa Regnskabet. (Se Mødet 17. Marts.)

⁵¹/₇₆. Fra Udvalget for Hovedvandløb var modtaget en Indstilling, bilagt med Overflag, om, at en 15" Rørledning fra Ryes Gade over Banegaardspladsen maa blive fortsat over Spanien til den lukkede Stenkiste gennem Badevejen, og at denne Stenkiste omsættes og fordybes.

Man udsatte Sagens Behandling til et senere Møde. (Se Mødet 20. April.)

Moedet den 2. Marts.

¹⁴⁵/₇₁. Fra Udvalget for Epidemibygningen var modtaget en Skrivelse af 26. Febr., saa lydende:

„Følge § 9 i Vedtægten for Epidemilokalet skal det Opsyn, som ansættes ved samme, have fri Bolig i den ene Sidebygning.

For at tilvejebringe en saadan Bolig vil det være nødvendigt at foretage nogle Forandringer i den søndre Sidebygning. Udgifterne herved ville efter vedlagte Overslag andrage 166 Kr. 50 Ø. Udvalget udbeder sig Byraadets Bemyndigelse til Udsørelsen af dette Arbejde.“

Byraadet vedtog ved første Behandling at give Udvalget den forlangte Bemyndigelse samt at henstille til Fællesudvalget at afgive Erklæring, eventuelt foranledige afgjort Spørgsmaalet om Amtsraadets Deltagelse i Udgiften. (Se Mødet 6. April.)

¹⁴⁶/₇₄. Fra Gjerne af Stederne Nr. 3, 5 og 7 paa Fissergade, P. Thomsen, N. Baess og Enken Daugaard, var modtaget et Andragende om Tilladelse til at udvide deres Ejendomme ved Udbygning i Laen i lige Linie med Fabrikant Holms Ejendom.

Det nedsatte Udvalg for Malsbets Regulering havde i sin afgivne Erklæring anbefalet, at Tilladelsen meddeles mod, at Afstanden fra Magadens modstaaende Stenmur nøjagtig bliver ens overalt, saaledes som betegnet paa et af Stadsingeniøren optaget Kort, at Arbejdet udføres i 1876 under Stadsingeniørens Kontrol, at enten Bygning eller Stakit opføres ved Ydergrænsen mod Laen, saaledes som paa Kortet antydet, at intet Tvættested eller andet Fremspring anbringes i Malsbet, at baade Bolværk (Stenmur) og Bygning samt Stakit altid holdes smukt og ordentligt vedlige, samt at der drages Omsorg for, at Vandet øst for Fremrykningen ikke bliver stagnerende og stinkende.

Byraadet besluttede at følge Udvalgets Erklæring, dog saaledes at det forbeholdes nærmere Afgjørelse, hvorvidt Linien for det østlige Punkt ved Smøgen mellem Holm og Thomsen skal fortsættes efter den paabegyndte Bredde af Malsbet af 18 Alen eller udvides til en Flugt med Maler Dreslers vestlige Hjørne. (Jfr. Mødet 12. Oktbr.)

²⁶/₇₅. Fra Stiftamtet var modtaget en Kommunikation af en Skrivelse til samme fra Justitsministeriet af 17. Novbr. 1875, hvori begjæres Sundhedskommissionens Erklæring om, hvorvidt den Grund ved Kirkegaarden mod Banegaardsvejen, som Paghussforvalter Sørensen vil benytte som Byggegrund, er fugtig. Af en over Sagen afgiven Erklæring af Kommissionen dat. 5. Febr. fremgaar, at samme har i Vinterens Løb anstillet en Del Ungerøgelses, hvorefter Grundens Fugtighed ikke er af synderlig Betydning.

Kommissionen finder det dog under alle Omstændigheder nød-

vendigt, at foruden de øvrige Foranstaltninger, der ere foreftrevne for Ryesgades Grunde, den her omhandlede Grund, der ved Afgravning er kommen til at ligge betydelig lavere end selve Kirkegaarden, tillige drænes for at sikres mod skadelig Indflydelse af Kirkegaardens Grundvand.

Man vedtog at lade Sagen bero, indtil Sundhedskommissionens Erklæring over den i Mødet den 3. Febr. ommeldte med Nr. $\frac{2}{76}$ betegnede Sag foreligger. (Se Mødet 16. Marts.)

^{137/75}, ffr. $\frac{2}{76}$. I Anledning af den i Mødet den 24. Febr. ommeldte Skrivelse fra Justitsministeriet betræffende Kirkegaardens Dræning og Anbringelsen af en Lervæg i Skjellet med Ryesgade vedtog Byraadet at udbede sig en Erklæring meddelt af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse. (Se Mødet 7. Decbr.)

^{167/75}. Kasernebygningsudvalget meddelte, at ved en den 28. Febr. d. A. afholdt Licitation over Opførelsen af en Exercerflekaserne for Rytteriet, en Latrinbygning og 2 Strøelsefture vare Murerne Carstensen og N. Jensen samt Lømrer Thorbrøgger blevne lavest bydende med 108,888 Kr. for den samlede Entreprise.

Efter Udvalgets Indstilling approberede Byraadet det nævnte Bud. Derhos vedtog man at underrette 2. Generalkommando-Intendantur om Sagen, hvorfor der blev tilskrevet samme under 3. Marts saaledes:

„I Skrivelser af 27. November og 4. December f. A. har Generalkommando-Intendanturen meddelt, at Krigsministeriet har godkjendt, at en Sum af 140,541 Kr., nemlig for Rytteriets Exercerflekobygning 132,528 Kr. og for nogle mindre Bygninger m. v. 8013 Kr., fastsættes som Maximum af det Beløb, i Henhold til hvilket den Leje bliver at beregne, som Krigsbefyrelsen skal svare i Medfør af § 6 c af den med Kommunen afsluttede Overenskomst under 5. August 1873, hvorhos Opmærksomheden er henledet paa, at Ministeriet forventer at den virkelige Udgift vil blive ikke lidet lavere end foransførte Overslagssum, saa at den kommer til at nærme sig det over 20 % lavere Beløb, til hvilket Beføstningen for et ganske lignende Anlæg i Odense er anslaaet.

I denne Anledning meddeles, at ved den den 28. f. M. afholdte Licitation var det laveste Bud paa den Del af Anlægget, der var udbudt ved Licitationen, 108,888 Kr., hvilket Bud i Byraadets Møde G. D. er approberet. Ifølge Arkitektens Indberetning svare disse 108,888 Kr. til Overslagets Poster for Kasernebygningen 124,425 Kr., for Latrinbygningen 2633 Kr.

og for 2 Strøelseffure 2090 Kr., i alt 129,148 Kr., saa at det approberede Licitationsbud er 20,260 Kr. lavere end Overslagssummen. Den ikke ved Licitationen udbudte Del af Beføstningen angaar Jernovne og Romsurer, en mindre Bygning til Brændsel, Hegn om Gaarden og Arkitektens Honorar, i alt til Belsøb 11,393 Kr., hvortil endnu vil komme Beføstningen ved Grundafstaaelsen, Brolægning og Grusning m. v."

^{199/75}. Som Svar paa den til Kammerraad Reimers stillede, i Mødet den 3. Decbr. 1875 ommeldte Opgave: „at tilvejebringe saa meget af en Plan for en tilkommende Havn, som kan vise, navnlig med Hensyn til Havuens Besejling og Ro i den nye Havn, at Dækningsarmen kan udgjøre en hensigtsmæssig Del af denne“, var modtaget følgende Skrivelse af 19. Januar:

„Det ærede Havneudvalg har i et den 3. December f. A. afholdt Møde anmodet mig om at tilvejebringe saa meget af en Plan for en tilkommende Havn ved Aarhus, som kan vise, navnlig med Hensyn til Havnens Besejling og Ro i den nye Havn, at den saakaldte Dækningsarm kan udgjøre en hensigtsmæssig Del af denne. —

Ved Projekteringen af Jndløbet til en eventuel ny Havn ved Aarhus er der fornemmelig at tage i Betragtning, at Vanddybden i og uden for Jndløbet er afpasset efter de Skibe, som kunne ventes at anløbe Havnen, at Bølgebevægelsen, som fra Søen forplantes ind i Havnebasinet, bliver saa lidt generende som muligt for de Skibe som ligge fortojede i samme, og at Skibe under Storm med Baalandsvind uden Banfælighed kunne bringes ind i Havnen. — Ved den allerede tildels udførte, 600 Fod lange Mole i Retningen NNO. fra det gamle Havnehoved er Stedet, hvor Jndløbet bliver at anbringe, allerede omtrentlig bestemt; ligeledes kan det betragtes som fastslaaet, at Havnemundingen skal anbringes paa en Vanddybde af henved 20 Fod.

Idet jeg hermed tillader mig at tilstille Udvalget en Tegning over det omtalte Havneindløb, saaledes som jeg finder det mest hensigtsfærende, skal jeg med Hensyn til samme gjøre følgende Bemærkninger: Paa Tegningen findes aflagt den nuværende Havn og den 600 Fod lange, nye Mole; endvidere ere begge Havnehoveder og de tilstødende Molestrækninger, samt Retningslinierne efter Skjæring-Munkgaardshage, Skjødshoved, Mols-hoved og Sletterhage indtegnede med Rødt, og ved blaa Linier er givet et Billede af Havbunden, dannet ved horizontale Kurver i henholdsvis 2 Favns, 2½ Favns, 3 Favns og 3½ Favns

Dybde under Mullet paa Havnens Vandbrædt, hvilke Kurver ere overførte fra det af Ingeniør Obel for nogle faa Aar siden optagne detaillerede Pejlingskort.

Ved NO.-Vind opnaa Bølgerne fra den $2\frac{3}{4}$ Mil lange og forholdsvis dybe Kals-Big en ret anseelig Højde. Ved en Vindretning imellem Kompassregerne NO. t. O. (Skjødshoved) og O. $\frac{1}{2}$ N. (Molskoved) forhindrer Molslands Nærhed Udviklingen af kraftige Bølger; men saasnart Vinden falder hyldligere end Øst, bliver den Vej, Bølgerne have at tilbagelægge for at naa Aarhus Havn, betydelig længere, og ved OSO.-Vind komme Bølger fra rum Sø ind gennem det dybe Løb imellem Sletterhage og Mejlsgrunden og møde ingen Hindring, før de brydes paa Landgrunden ved Aarhus.

Skibe, som komme fra Søen og søge Aarhus Havn ved Storm af O. eller SO., vilde finde det bekvemtest at klare Indløbet til Havnen, naar dette vendte imod OSO.; men den høje Sø vilde ligeledes uhindret komme ind i Havnen og have saadan Uro i Bassinet til Følge, at Skibene ikke vilde kunne ligge sikkert der. En Bedring i sidstnævnte Henseende indtræder, naar man retter Indløbet mod Øst, istedetfor mod OSO.; endnu mere No vilde tilvejebringes ved en Retning mod ONO., og mod NO.; men en vis Grænse tør ikke overskrides, uden at Andubningen af Havnen bliver besværliggjort. For at komme efter, hvor langt man tør gaa, inden saadant indtræffer, har jeg paa den medfølgende mindre Tegning aflagt det østre Molehoved først, og dernæst angivet de forskjellige Stillingen, et stort Sejlskib indtager, naar det i en Storm af SO. kommer fra Søen og skal bringes ind i Havnen; naar Skibet kommer i Nærheden af Havnen, sørges for god Fart og holdes paa det østre Havnehoved, dette passerer saa tæt som muligt, Roret lægges haardt Styrbord, og Rhyverskjødet bliver om fornødent affiret, hvorved Skibet løber op i Vinden og Farten sagtnes. Derefter har jeg paa Tegningen søgt Stedet for det andet Havnehoved; og det viser sig da, at man, forudsat at Indløbets Bidde bliver den samme som ved den nuværende Havn, nemlig 160 Fod, ikke ret vel maa give Indløbet en nordligere Retning end NNO. $\frac{1}{2}$ N.

Imod dette Ræsonnement vil man maasse indvende: 1. at den angivne Manøvre udfræver, at Skibet lystrer Roret godt, og at der er Lods om Bord; 2. at der er forudsat et Sejlskib af større Længde (ca. 165 Fod), end man vil kunne vente til Aarhus, at

man altſaa vil kunne give Indløbet en endnu nordligere Retning end angivet, og ſom Følge heraf opnaa end mere Ro i Havnen; 3. at man ved at gjøre Indløbets Bidde ſtørre end 160 Fod ligeledes vil kunne opnaa en nordligere Retning. — Hertil vil jeg bemærke:

- ad 1. Sejlskibe af ſtor Længde i Forhold til Bredden, de ſaakaldte Klipperſkibe, ere i Reglen velſejlende; kortere Skibe have allerede betydelig mere Plads i Havnemundingen og maa, ſaaſremt de ikke ere villige til at lyſtre Roret, ved Opgivelse af nogle af de forreſte Sejl i Tide bringes til at luſſe let. Større og ſletſejlende Skibe maa, under ſaa ugunſtige Forhold for Andubningen ſom forudſat, beſt ſøge Ankerplads under Høls, Møls eller i Rals-Big. — Naar Skibsføreren har været i Aarhus Havn før, eller er i Beſiddelse af et Specialkort over Havnen, kan han, efter erfarne Søkyndiges Mening, ſom jeg har raadſørt mig med derom, ſeile ind i den nye Havn uden Løds.
- ad 2. I December Maaned 1874 blev der tilbudt Førereren af det i Apennin hjemmehørende, dengang i Newyork loſſende Fregatſkib „Codan“, Kaptajn F. Voſſen af Eſbjerg, en Petroleumſfragt til Aarhus, hvilket Tilbud dog ikke blev modtaget paa Grund af manglende Returfragt. „Codan“ er 440 Tons drægtig, 163 danſke Fod langt over Dækket og 33 Fod bredt; dets Dybgaaende er 16 Fod.
- ad 3. Ved at forøge Bidden af Indløbet ud over 160 Fod vil man vel kunne give dette en noget nordligere Retning end NNO. $\frac{1}{2}$ N., men man vilde i Henſeende til det tilſigtede Djemed — Ro i Havnen — tabe lige ſaa meget ved Biddens Forøgelse, ſom man vilde vinde ved den forandrede Retning.

— Da Indſejlingen i Havnen foregaar beſvemmeſt, naar Indløbet er aabent imod Søen, kunde der ſpørgeſ, om Henſynet til Ro i Havnebaſſinet da udfræver at lægge det veſtre Havnehoved ſaa langt tilbage, ſom maa anſes for tilſtebeligt, uden at Indſejlingen bliver beſværliggjort. I denne Henſeende ſlutter jeg fra Forholdene ved den nuværende Havn, før Moleforlængſen blev foretaget, til de Forhold ſom ville indtræde ved det nye Havnebaſſin. Iſald man vilde give det nye Indløb en øſtligere Retning end NNO. $\frac{1}{2}$ N., vilde Bølger, ſom ved øſtlig Vind føres hid fra Høls, forplantes ind i Havnen; medens man i den nuværende Havn kun af nordlige og nordøſtlige Storme har haft alvorligere Ulemper, vilde man i den nye Havn i ſaa

Fald ligeledes have at frygte for Storme af Øst, saa meget mer som disse vilde gjøre Liggeladsen for Skibe usikker netop der, hvor man allernødigst vilde have det, nemlig ved den Kaj, som eventuelt bliver anlagt udfor Skolebaffen. Jeg skal tydeliggjøre dette ved et Par Talsførrelser. Naar Indløbet erholder den paatænkte Retning af $1\frac{1}{2}$ Streger øst for Nord, ville Bølgerne, som komme fra Kalø-Vig, passere Havnemundingen i en Bredde af 135 Fod — Bredden maalt lodret paa Bevægelsesretningen —, medens Bølgerne, kommende ved østlig Vind fra Begtrup-Vig, ikke have større Bredde, end de havde ved den nuværende Havns Munding, før den søndre Mole blev forlænget, nemlig ikke større Bredde end 32 Fod. Naar Retningen af Indløbet bliver blot 1 Streg østligere, vil Havnemundingen give 150 Fod brede Bølger fra Kalø-Vig og 68 Fod brede Bølger fra Begtrup-Vig Afgang til Havnen; Bølgebevægelsen i Havnebassinet vilde ved den forandrede Retning af Indløbet sølgelig blive forøget i Forholdet af omtrent 9 til 10 ved NO.-Vind, medens den endog vilde blive fordoblet, naar Vindretningen er Øst.

— Ved den ommeldte, paa medfølgende Tegning antydede Mangøvre under Indsejlingen er Vindretningen bleven forudsat at være SO.; gaar Vinden om til S. og SSV., ville mindre Skibe endnu meget vel kunne klare Havnehovederne, men lange Sejlskibe ville, ved at anfre tæt uden for Havnemundingen, finde Læ af Molerne, og ville derefter, ved Assistance enten fra den østre eller den nordre Mole, kunne hales ind i Havnen, for at give Plads for andre havnsøgende Skibe. — At Dybdeforholdene tilstede Ankring uden for Havnen og i Læ af samme ved sydlig Vind, vil fremgaa af Plantegningen.

Ved Spørgsmaalet om Besejlingen er hidtil kun talt om Sejlskibe. For havnsøgende Dampskibe forekommer der mig ikke heller at være nogensohmhelst Banfselighed forbunden med Indsejlingen gjennem den nye Havnemunding; de have rent og frit Farvand langt uden for samme, og kunne, førend Havnehovederne passeres, gives en saadan Retning, at de uden Kursforandring kunne løbe helt ind i den nuværende Havn. At der maa og vil blive sørget for behørig og hensigtsmæssig Belysning, er en Selvfølge.

— Af Planen vil det ses, at det østre Havnehoved ikke er foreslaaet opført ved Enden af den hidtil udførte, lige Mole-

forlængelse, men at der til denne er søjet en skraa Arm af ca. 160 Fods Længde i Retningen N. t. V.

Djemedet med denne Arm er:

1. at afgive behørig Dækning af den gamle Havnemunding mod S. fra Kalø-Vig, hvilken Dækning ikke vilde blive fuldstændig, naar Molen blev affluttet ved Enden af den 600 Fod lange Strækning, hvad der vil fremgaa af en med Rødt punkteret Retningslinie paa Plantegningen;
2. at gjøre det muligt for Skibe at ligge fortløje ved den ommeldte lige Molestrækning; thi naar den skraa Arm ikke afgav Dækning, vilde der ved Storm af N. og NO. blive meget stærk Kulling langs samme, saa meget mer som denne Mole frembyder en stejl Bæg helt ned til Bunden;
3. at lette Besejlingen. I denne Henseende maa jeg henlede Opmærksomheden paa Strømforholdene. Norden- og Søndenstrøm i Kattegattet mærkes ligeledes i Aarhus-Bugten, men i Nærheden af Havnen er denne Strømsætning syd- og nordesten meget ubetydelig. — Tidevandet, som i godt Vejr indtræffer temmelig regelmæssigt ved Aarhus, paavirkes, da Forskjellen mellem Floed og Ebbe ikke er stor — 1 à $1\frac{1}{2}$ Fod —, selvfølgelig i høj Grad af Vinden og taber under Storm i Nordsøen eller i Kattegattet, i alt Fald tilskyndende, sin regelmæssige Karakter; den 19de Januar 1873 faldt Bandspejlet saaledes i 6 Timer 3 Fod, og steg i de paafølgende 4 Timer, uafhængig af Tidevandets Klokkeslet, 2 Fod 7 Tommer; den 20de Marts 1874 steg Vandet 5 Fod 2 Tommer i Løbet af 12 Timer. — Bandspejlets Stigning og Fald har snart en ind-, snart en udgaaende Strøm igjennem Havnemundingen til Følge, og Havnens Form er Marsag i, at den udgaaende Strøm følger den østre Mole og optræder stærkest umiddelbart ved Enden af denne; jeg bemærkede saaledes den 22de f. M. ved Enden af den forlængede Mole en udgaaende Strøm, hvis Hastighed jeg anslog til ca. $1\frac{1}{2}$ Fod i Sekundet. Paa denne Strøm maa der agtes ved Indsejlingen i Havnen, naar Vinden er skral. — Naar et Skib skal bringes i Havnen under Storm af SO., maa Lodsen eller Føreren, naar han ikke er sikker paa, at der ikke er udgaaende Strøm, indrette sin Manøvre efter det uheldigste Tilfælde, nemlig det, at Skibet, mens det passerer det østre Havnehoved, møder en udgaaende Strøm; han sørger da for at have god Fart

paa Skibet, opgiver maasse et eller flere af de forreste Sejl og lægger Roret i Tide Styrbord, for ikke af Strømmen at blive forsat paa det Læ-Havnehoved. Men paa en saadan Manøvre vilde en Skibsfører næppe indlade sig, naar Skibet ikke har fornøden Plads til at løbe op i Binden, saa snart det er kommet inden for Havnehovedet, det vil sige, naar man ikke havde givet den østre Mole en Bøjning; thi i modsat Fald vilde Skibet ved en saadan Manøvre tørne imod Molen, naar der var bleven taget fejl af Strømsætningen ved Havnehovedet, hvad der iøvrigt let kan ske, da Strømmen i Stormvejr ikke er regelbunden.

Imod den skraa Arm kunde indvendes, at man ikke saa let bliver af med Isen i Havnen, som naar den ikke er der. Hertil bemærker jeg, at Isen utvivlsomt lettere vil drive ud af Havnen ved vestlig Vind naar Molen er retlinet, men at en pludselig opstaaende Vestenvind næsten altid medfører en Falden af Vandspejlet ved Aarhus og dermed forbunden Strøm ud af Havnen, og at denne — som bemærket — koncentrerer sig langs den østre Mole i dens hele Længde, og formentlig vil føre Grødisen med sig ud af Havnemundingen.

Hvad angaar Udsejlingen, sker den ikke under Baalandsstorm; den vil forøvrigt næppe møde Banfeligheder. Skibene forhale hen til Havnehovedet og gjøre Sejl herfra eller fra en uden for Munden udlagt Varpebøje. Betragtningen af Plantegningen vil vise, at Landgrunden er saa langt fjernet, at der intet er til Hinder for, at Skibet begynder med et Slag over ad Land til, hvad der ved den gamle Havnemunding kun kunde ske af mindre Fartøjer.

I det Forangaaende er der kun talt om den østre Mole med det samme afsluttende Hoved og Beliggenheden af det Indløbet dannende, vestre Havnehoved. Hvad den nærmest dette Hoved liggende Del af den til Indfatningen af et Havnebassin fornødne, nordre Mole angaar, da har jeg paa Tegningen antydet en formentlig hensigtsmæssig Retning af samme; men der vil, naar andre Hensyn maatte gjøre det ønskeligt, næppe være noget til Hinder for en Forandring heri. Projekteringen af Molens videre Fortsættelse ligger uden for Opgaven.

De mig tilfillede, Aarhus Havn vedrørende Aktstykker følge hermed tilbage.

Esbjerg den 19de Januar 1876.

Erhødigst
H. Reimers."

Havneudvalget havde forhandlet om nævnte Skrivelse fra Kammeraad Reimers i Møderne den 14. og 21. Febr., hvorom 2 medfulgte Udskrifter af Havnens Forhandlingsprotokol give nærmere Oplysning.

Udskriften for Mødet den 14. Febr. lyder bl. A. saaledes:

„Efter Indbydelse vare mødte Dampskibskaptajnerne Bærenghen og Olsen og Skibskaptajnerne Svane og Jensen. Navigationslærer Møller, som havde paategnet Indbydelsen, mødte ikke.

Efter afholdt Diskussion erklærede d'Hr.: 1) at de med Hensyn til de af Reimers i Erklæring af 19. Januar d. A. opstillede Ræsonnements over Havnens Besejlingsforhold ikke fandt noget urigtigt, maaske med Undtagelse af, at han tillægger Strømforholdene for megen Vægt; 2) at Bærenghen, Svane og Jensen, naar alle Forhold tages i Betragtning, maa fraraade Tværarmen, medens Olsen maatte anse den for absolut nødvendig for No i Havnen; og 3) paa Spørgsmaal, om de derefter tilraadede enten at afslutte Tværarmen med de 2 nedsænkede Tømmerkister eller at fortsætte den lige Molebygning 160 Fod lige ud, erklærede de fornævnte 3 Skibsførere, at de foretrak det sidste Alternativ, hvilket ogsaa tilbels tiltraadtes af Olsen under Forudsætning af, at der i sin Tid ogsaa fra denne søres en Dækningsarm mod Land. Iøvrigt bemærkede Kapt. Bærenghen, at det af ham førte Skib „Novena“ under de forudsatte Forhold vilde have Bansevanskelighed ved med østlige Vinde at kunne have Plads til at sejle gennem det indre Havneindløb. Med Hensyn til Sejlskibe forment de fornævnte 3 Skibsførere, at de ved Udsejlingen med østlige Vinde ved Tværarmen vilde have saa meget forförtet Distance imod ved den lige Arm, at Besejlingsvanskelighederne vilde forøges, hvilke Paastande Kapt. Olsen ikke tillagde nogen Vægt, da der blev større Manøvreplads end hidtil. Endvidere fremsatte de 3 Skibsførere den Paastand, at der var tilstrækkelig No i Indrehavnen uden Forlængelse af den lige Arm.”

Udskriften for Mødet den 21. Febr. lyder saaledes:

„Efter en Forhandling indbyrdes om, hvorledes Sagen angaaende den nye Tværarm skulde indstilles til Byraadet, besluttede man at fremsende, foruden en Gjenpart af nærværende Forhandling, tillige en Gjenpart af hvad der var tilført Protokollen i forrige Møde. Formanden ansaa det for høj Tid, at Sagen blev forelagt Byraadet, da Entreprenørens Tilbud om at standse med Arbejderne med Hensyn til Tværarmen kun var bindende

til Udgangen af Marts Maaned. Formanden, Spliid og Bøch vare enige om fremdeles, efter alt hvad der foreligger, at holde paa Tværrarmen, saaledes som Projektet foreligger. Udvalgets Medlemmer Langballe og Mørk maatte, saavel efter hvad Kammerraad Reimers havde set sig i Stand til at oplyse som hvad der var bleven forhandlet med og udgik som Enderesultatet af Konferencen med de i forrige Møde tilstedeværende Skibsfaptajner, angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt Dækningsarmen kunde undværes som en Følge af, at der uden den er tilstrækkelig Ro i Havnen, og om, hvorvidt Dækningsarmen maatte anses for skadelig i Henseende til at gjøre Havnen mindre let besejlelig, formene, at Dækningsarmens Bygning burde opgives og enten

- A. Afslutning finde Sted ved Enden af den 600 Fod lige Arm;
- B. eller den lige Arm forlænges i lige Retning med tilsvarende Længde som Dækningsarmen;
- C. eller endelig en Afslutning finde Sted ved Benyttelse af de 2 Sænkfisters Længde, som ere nedlagte; det sidste især af Hensyn til Udgifterne og Banffelighederne ved at optage disse.

Begrundelsen af denne de tvende Medlemmer Langballes og Mørks Anskuelse af Sagen forbeholdt d'Hr. sig at give i en særlig skriftlig Indstilling."

Den nævnte Indstilling fra Udvalgets Mindretal var modtaget og dateret 29. Febr.

Byraadet forfastebe med 10 St. mod 5 Havneudvalgets Flertals Forslag om, „at Byraadet, efter at have modtaget samtlige fremkomne Oplysninger i Sagen og navnlig Biskhed for, at de paabegyndte Havnearbejder med Dækningsarmen kunne modtage en passende Afslutning ved et nyt modstaaende Molehoved, beslutter at henholde sig til den allerede ved Indenrigsministeriets Resolution af 24. Juni 1874 trufne Afgjørelse af det ved de 4 Skibsføreres og 2 Skibsrederes Skrivelse af Avg. 1875 rejste Spørgsmaal."

Havneudvalgets Mindretal tog sine under A. og B. ommeldte Forslag tilbage, hvorefter et af samme stillet Forslag om, „at Dækningsarmens Bygning opgives og en Afslutning finder Sted ved Benyttelse af de 2 Sænkfisters Længde, som ere nedlagte," vedtoges med 14 St. imod 5.

Ligeledes vedtog man med 14 St. at gjøre Indstilling til Ministeriet om Sagen.

Borgmesteren vilde ikke benytte den ham ved Loven 26. Maj 1868 § 12 tildelte Ret til at sætte foranstaaende Beslutning ud af

Kraft; men da Sagen er klart og fuldt afgjort ved Indenrigsministeriets Resolution af 24. Juni 1874, og da Byraadets Beslutning kunde foranledige en Standsning af de paabegyndte Arbejder og derved medføre Tab for Havnekasen, nedlagde han en bestemt Indsigelse mod den tagne Beslutning.

Minoriteten forbeholdt sig Ret til at ledsage Indstillingen med et Minoritetsvotum.

Endelig vedtog Byraadet efter Forslag af Mørk at opfordre Havneudvalget til snarest at indlede Forhandlinger med Entreprenøren om Vilkaarene for Gjennemførelsen af Byraadets fornævnte Beslutning. (Se Mødet 9. Marts.)

Moedet den 9. Marts.

199/75. Et af Borgmesteren udarbejdet Udkast til en Skrivelse til Indenrigsministeriet angaaende den i Havnebygningsagen tagne, i Mødet den 2. Marts ommeldte Beslutning vedtog man med 14 St. mod 4 ikke at underskrive. Det overdroges Mørk og Langballe at gjøre Forslag til en ny Skrivelse.

(Se Mødet 16. Marts.)

222/75. Fra Udvalget for Epidemilokalet var modtaget en Skrivelse af 26. Febr., saa lydende:

„Udvalget har ifølge Byraadets Opfordring forhandlet med Politimesteren om, hvorvidt han maatte være villig til at deltage i Epidemilokalets Bestyrelse.

Politimesteren ansaa det ikke for nødvendigt at deltage i den almindelige Bestyrelse af Lokaleets Anliggender, men fandt det derimod nødvendigt at blive tilkaldt, naar Epidemi maatte udbryde. Paa Grund heraf tillader Udvalget sig at foreslaa, at der i Vedtægtens § 3 efter 1ste Passus gjøres følgende Tilføje-ning: „Saasnart Epidemi udbryder, tilkalbes Politimesteren til Deltagelse i Udvalgets Forhandlinger.“

Byraadet bifaldt Udvalgets Indstilling og besluttede herom at gjøre Indstilling til Amtsrådet.

(Se Mødet 2. Juni.)

238/75. Som Svar paa den i Mødet den 18. Novbr. 1875 ommeldte Opfordring til Amtsrådet om at deltage i Udgiften ved Anlægget af en Kloak fra Borgporten gennem Immervad til Aaen, hvortil Omkostningerne vare anslaaede til 4,600 Kr., var modtaget en Skrivelse fra Amtet af 29. Febr., hvorefter Amtsrådet ikke vil bi-